

www.vulkani.rs
office@vulkani.rs

Naziv originala:
Laura Imai Messina
L'ISOLA DEI BATTITI DEL CUORE

Copyright © 2022 Piemme/Mondadori Libri Spa
This edition published in agreement with the Proprietor through MalaTesta
Literary Agency, Milan
Translation Copyright © 2024 za srpsko izdanje Vulkan izdavaštvo

ISBN 978-86-10-05357-9

Ova knjiga štampana je na prirodnom recikliranom papiru od drveća koje raste u održivim šumama. Proces proizvodnje u potpunosti je u skladu sa svim važećim propisima Ministarstva životne sredine i prostornog planiranja Republike Srbije.

LAURA IMAJ
MESINA

Ostrvo
otkucaja
srca

Prevela Jelica Petković

VULKAN
IZDAVAŠTVO

Beograd, 2024.

*Za Frančesku, koja mi je promenila život
i za milijardu i četiri stotine miliona otkučaja
koji su me dovde doveli.*

Na jugoistoku Japana, u barici mora podeljenoj između dve prefekture, Kagava i Okajama, pliva ostrvce jedinstveno na svetu: Tešima.

Polazeći iz prestonice, potrebno je ukrcati se na avion, zatim na brod, uzeti autobus i, na kraju, potrebno je i mnogo koraka da se povežu sva ta prevozna sredstva.

Na istočnom kraju ostrva, na mestu odvojenom od pogleda, stoji mala zgrada sa velikim prozorom koji gleda na more. Tamo su uneseni u katalog otkucaji srca desetina hiljada osoba, od kojih su neke žive, a neke već preminule, koje dolaze sa najrazličitijih mesta na planeti.

Zove se Šinzo-on no Akaibu, Arhiv otkucaja srca.

PRVI DEO

ばくばく *baku baku*

„Laži popravljaju život i čine ga lepšim, i sve dok niko ne zna šta je istina, nije toliko ni bitno.“

KRISTIJAN BOLTANSKI

TEŠIMA, JESEN 豊島 秋

„Čuješ li?“, pita dečak i okreće se ka odraslom čoveku.

U trenutku kada mu dečak postavlja pitanje, čovek ima četrdeset godina i zalisci njegovog srca su se otvorili i zatvorili oko milijardu i četiri stotine sedamdeset miliona puta. Od pre trista trideset tri dana ponovo je počeo da zove stvari svojim imenom, opet ga je briga gde će svet završiti, ko će dobiti izbore u Japanu, koliko će ljudima biti potrebno da more napune plastikom.

„Čuješ li?“, ponavlja dečak. I to je kao neka molitva – jer ako odrastao čovek može to da oseti, znači da je stvarno.

„Ne još.“

Nakon što su napustili stazu koja se provlači između kućeraka načinjenih od drveta i lima, gde se pejzaž Tešime deli na dva dela i gde se i sa leve i desne strane pružaju pirinčana polja, tek tu vazduh počinje jače da vibrira.

Dečak ne ponavlja pitanje, ali intenzivno posmatra odraslog.

Čovek ovog puta klima. Sada čuje.

Da obuzda sopstvena osećanja, savija se u kolenima i spušta se u visinu mališana koji je pred njim, miran poput Mojsija dok razdvaja more.

Ako pre nisu čuli ništa, sada ne postoji ništa osim tog zvuka. *Pam-pam, bam-bam, doki-doki, tam-tam*. Čini se da celo brdo vibrira.

Dečak spušta dlan na svoje grudi, zatvara oči.

Daf-daf, bum-bum, ta-tam.

„Blizu smo.“

Ovo ostrvo je srce. Skuplja se uz nepravilan otkucaj talasa. Plima i oseka produžavaju puls, ponekad se preskoči otkucaj ili dva. Ali uvek počne iznova.

U mesecima koji su prethodili ovom danu, čovek i dečak su naučili da ono što je najdraže ljudima, određena muzika, montaža filma, neki poseban zvuk, treperi u skladu sa unutrašnjim ritmom njihovog uma. Zovu je *fluktuacija 1/f* i to je ista ona koja reguliše otkucaje srca kod ljudi. Nešto izgleda stalno, a u stvarnosti je pomalo nepostojano.

Dečak se spušta na zemlju, prislanja uvo na stazu između pirinčanih polja.

Čovek ga pušta da to radi: iznenada se seća kada je sa šest godina legao na ulicu da shvati mravlju tačku gledišta. Prividan osećaj da ne ostavljaju tragove. Sve je trebalo da krene odavde – mislio je – gledajući na stvari odozdo. I njega je njegova majka pustila da to uradi. „Potrebno je razumeti što više stvorenja da bismo razumeli sami sebe, čak i one najrazličitije“, uvek mu je govorila i da bi odbranila istinitost tih izjava, svaki bizarni postupak pravdala je tvrdeći da je želela da razume. Čovek se sada seća kako je tamo, usred grada, prvi put osetio snažnu vrto-glavicu, gotovo potvrdu neprekidne rotacije planete koja se uglavnom činila nepomičnom.

To je ista senzacija koju sada oseća dečak, samo što on čuje vazduh koji pulsira.

Mališan se uspravlja na noge: „Gladan sam. Mogu li da jedem?“

„Da, naravno.“ Čovek izvlači iz ranca dva *onigirija*. Sedaju na ivicu pirinčanog polja.

Ostrvo otkucaja srca

Nakon neodređenog broja otkucaja u vazduhu, ritam se prekida. Sledi dug trenutak tišine, ali ubrzo se nastavlja.

To je štafeta: srce koje daje reč drugom srcu.

Oktobar je. Zrikavci odjekuju poljima celo leto, koje kao da se u ova dva dana neočekivane jesenje žege vratilo na jugoistok Japana. Zavaralo je vilin konjice koji su ponovo poleteli; u Tešimi su neki cvrčci, takođe zbunjeni temperaturom, prokopali zemlju i promolili se.

Tu i tamo, dečak klekne i uroni vrhove prstiju u cveće.

„Još samo malo. Mapa kaže još nekoliko stotina metara vazдушnom linijom.“

„Tamo je?“, dečak upire kažiprstom.

„Da, hajdemo.“

Čovek još uvek ne zna šta će *stvarno* pronaći iza brda. Sumnja na par stvari, ali u stvarnosti nema pojma. Kao što se ništa ne zna o vremenu dok se živi. Takođe ni dečak ne zna ništa, ali je on navikao da ne razume. Ali za razliku od čoveka, on se lakše zaljubljuje – u ovo iznenadno putovanje, u privrženost odraslog, u ideju da otkucaji srca ljudi imaju svoje mesto na svetu – i to ga čini srećnim.

Penju se uz padinu koja vodi do svetilišta Karato Hačiman, zatim skreću nadesno kao što pokazuje mapa; rukama odguruju granje. More je sa leve strane.

Malo-pomalo, dok se približavaju Arhivu, zvuk otkucaja se pojačava.

Čovek i dečak pažljivo koračaju, poput nekog ko zna da pod sobom ima minsko polje: obojici se čini da hodaju po ivici mehanizma spremnog da eksplodira.

„Evo ga“, uzviknu odrasli čim se između tirkiznog neba i sivobelog peška pojavi niska i četvrtasta zgrada od crne kedrovine. Izgleda kao *lego* kockica zaboravljena na plaži.

Laura Imaj Mesina

Ritam u vazduhu se zatim ponovo menja, počinje da vibrira otkucajem koji čovek ne prepoznaje.

Dok guraju vrata Arhiva, odrasli je doživeo snažan osećaj da su ga ceo put, sve vreme provedeno u suočavanju tokom trista trideset tri dana i sve prethodne godine izbegavanja vodili dovde.

Neće to nikada saznati, ali u istom onom momentu u kojem se nagnu momku u beloj košulji koji ih je pozdravio na ulazu, vazduhom se proširio ritam srca koje je nekad poznavao do savršenstva.

1

Njegovih pet godina nije značilo ništa.

Šuiči je uzeo u ruke upravljač rešen da se upusti u veliku avanturu. Beg od majčinog stalnog nadzora bio je planiran sa takvom preciznošću da bi joj, samo da je žena znala, bila jasna izuzetna inteligencija njenog sina, i iznad svega posebna pažnja sa kojom ju je špijunirao.

Šuičijevih pet godina pritiskalo je crveni bicikl bez pedala. A on je imao samo jedan cilj: da mu srce zalupa.

Živeli su u Kamakuri, na vrhu uzbrdice koja je povezivala kvart Omači sa kvartom Komači tunelom misterioznog porekla. Pojedini su ga zvali Konkubinin tunel jer je, prema jednoj legendi, prokopan po naredbi jednog zemljoposjednika da bi on mogao da viđa svoju ljubavnicu sa druge strane planine; drugi su pričali o skloništima japanske vojske za njihovu opremu za komunikaciju tokom Drugog svetskog rata.

Uspjon koji je vodio do tunela bio je izuzetno strm sa obe strane, toliko strm da bi svako ko bi se usudio da se popne njime ostao bez daha već na pola puta. Pedaliranje je bilo neizvodljivo bez električnog bicikla, a deca iz kraja su često izazivala jedna druge čija će mandarina (ili kliker) prva stići do podnožja. Jedan gimnazijalac, koji se tamo igrao tokom odrastanja, otišao je toliko daleko da izračuna gravitacionu silu,

domet, povećanje i smanjenje brzine u zavisnosti od toga o kom se telu radi, da li je krenulo iz mrtve tačke ili je bačeno iz ruke (u tom slučaju računa se i visina oslobađanja): shvatio je da je divno ne znati ništa o tome i samo se igrati.

Dečja trka se, međutim, odvijala samo na jednoj strani tunela; druga je ostajala netaknuta, što zbog oštrog skretanja prvo na levu pa na desnu stranu, što zbog toga jer su se odmah na izlazu primećivali grobovi malog groblja ukopanog u planinu.

Pričalo se da su se tokom letnjih večeri duhovi mrtvih preobražavali u plamičke, a danju poprimali oblik roja leptira.

Šuiči je bio u pravom uzrastu da se boji duhova, a ipak to nije osetio. Jedini strah koji je njime vladao bio je onaj da bi njegovo srce, svakog trenutka, moglo da pukne.

Pri rođenju su mu dijagnostifikovali šum na srcu, blagu aritmiju. Ta muzika koju je njegova majka slušala svako veče i jutro nervirala ga je, kao da iz njegovih malih grudi, kroz metalni kružić i dva prekidača, izlazi ko zna kakvo proročanstvo.

Nije mu bilo dozvoljeno da učestvuje u izazovima niti da se penje na ringišpile u Jokohami. Nije posećivao ni letnje festivale zbog opšteg uzbuđenja i velikih bubnjeva.

„Ovo je tvoje srce“, objašnjavala mu je majka hiljadu puta dok je olovkom crtala oblik lista, „i ovo je rupica koja se, ako trčiš brzo ili se umoriš, uveća i pocepa čitavo platno.“

Svaki put kad mu je objašnjavala, žena bi uzela novi list iz radnog stola. Izgledalo je neophodno da ponovo zajedno isprate čitavu genezu priče da bi se uplašio.

I baš iz tog razloga, Šuiči je sada stiskao volan na vrhu nizbrdice.

Hteo je da uradi najopasniju stvar na svetu i vidi šta će se dogoditi.

Bilo mu je dovoljno da nasluti majčine korake, glas koji ga doziva.

Vrisak koji je ispustila čim je ugledala sinovljevu siluetu na biciklu bio je signal za polazak.

„Šuiči!!!“

Ostrvo otkucaja srca

Odlučno se odgurnu nožicama, podignu ih i raširi u obliku slova V. Nebo mu se činilo tako blizu.

Dok se spuštao brzinom koju nije poznao, dečak je zamišljao da se pretvara u strelu, onu džinovsku koju je video okačenu u novogodišnjoj noći ispod krova svetilišta Curugaoka Hačiman-gu. Bila je bar pet puta veća od njegove majke!

„Šuiči, staniiii! Šuiči!“

Trideset pet godina kasnije, Šuići se do najsitnijeg detalja sećao dana incidenta. Iznad svega, zaglušujuće grmljavine njegovog srca.

Ipak, uprkos sećanju na vazduh koji je sekao spuštajući se, ručice na volanu, beli automobil koji je izbegao za dlaku, snažan bol u ruci i ramenu – razbivši ih o zid kao krilo ptičice koja je prerano pokušala da leti – a zatim na krvava kolena i izbijeni zub koji mu je dve godine kvario osmeh, uprkos tome što je mogao da rekonstruiše svaki deo tog dana, njegova majka je negirala da se ikada desio.

„Verovatno si to zamišljao.“

Šuići je dobio isti odgovor kada je njegov dragoceni album sa crtežima pao u reku Nameri, kada je otac, savladan gnevom, razbio njegov luk; kada je zemljotres pod morem posuđa smrvio mačku, čak i tokom tragičnog puta u Kagošimu kada su u vozu zaboravili njegovog omiljenog medvedića.

Šuići je majci iznosio bolna sećanja, nezgode, plač koji je zadržavao zbog infantilne patnje, ali ona ih je, sve do jednog, negirala. Medvedić je ostao u kući dok su oni bili na putu i zaista u povratku eto njega na krevetu, spokojan i čistiji; album sa crtežima mora da je još uvek negde u njegovoj sobi, sakriven, a luk? Bio je na verandi, ceo-celcat!

„Kupila si iste nekoliko dana kasnije“, optuživao ju je Šuići, a mačku više nikada nije video.